

Høringsuttalelse om forlenget byggefrist for Fagerdalen kraftverk, Orkland kommune

Bakgrunn

Blåfall AS planlegger bygging av Fagerdalen kraftverk ca. 5 km nord for Krokstadøra. Anlegget skal ligge i Fagerdalen, som har utløp til Slørdalsvatnet. Fagerdalselva har sitt utspring i Storfjellet og renner ned gjennom Slørdalsvatnet og har sitt utløp i Sagfjorden. Kraftstasjonen er planlagt sørøst for Fagerdalsætra nede ved Slørdalsvatnet.

Kraftverket vil utnytte fallet i Fagerdalselva mellom inntaket på kote 365 ca. 400 meter nedstrøms Elvetjørna og kraftstasjonen på kote 100 sørøst for Fagerdalsætra nede ved Slørdalsvatnet. Det er planlagt rørgate i nedgravet grøft over en strekning på 2060 meter. Atkomstvegen til kraftstasjonen vil være en oppgradering av eksisterende traktorveg i området (ca. 2000 meter lang). Fra kraftstasjonen til inntaket er det behov for en ny veg med en lengde på 2200 meter. Middelvannføringen er 413 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 1000 l/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 2,18 MW og gi en produksjon på 5,3 GWh i et midlere år. Det er planlagt minstevannføring på 40 l/s hele året.

I anlegget inngår kraftstasjon i dagen, inntak og dam, vannvei, anleggsvei og vei til kraftstasjon, riggområde, dam, inntak og vei til kraftstasjon.

I forbindelse med tidligere konsesjonssøknad utførte Mulitconsult kartlegging av naturmangfold i 2009 med oppdatering av rapporten i 2015. Den opprinnelige kartleggingen fulgte DN håndbok 13 metodikk, og Blåfall AS ble dermed bedt om å utføre en ny kartlegging etter NiN metodikk. Det er tidligere (2008) gjennomført fiskeundersøkelse av Slørdalsvatnet, deler av Fagerdalselva og andre sideelver. Det er også gjennomført søk med vannkikkert etter elvemusling, uten å finne noen i Fagerdalselva.

Blåfall AS har tidligere (03.2023) søkt kommunen om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for bygging av fagerdalen vannkraftverk. Saken ble behandlet i hovedutvalg- forvaltning der dispensasjonssøknaden ble avslått grunnet manglende kunnskap om naturmangfoldet.

Kunnskapsgrunnlag naturmangfold

Det er generelt et stort press på vassdragsnaturen i regionen i forbindelse med vannkraftutbygging. Det er flere småkraftprosjekter under planlegging, bygging og i drift i området. Det er gitt konsesjon til Geitfjellet vindpark. Realisering av Fagerdalselva kraftverk vil øke den samlede belastningen på vassdragsnaturen regionalt og nasjonalt.

Fagerdalselva er klassifisert med god økologisk tilstand i vann-nett, men det er ikke gjort vannøkologiske undersøkelser og tilstanden er derfor bare antatt. Det finnes heller ikke informasjon om kjemisk tilstand. Påvirkningen på kjemisk og økologisk tilstand i bekken ved en kraftutbygging vil trekke ned tilstanden. Det bør gjennomføres vannøkologiske undersøkelser i bekken før det vurderes å gi utsatt byggefrist.

Hydrologiske undersøkelser viser at det er stor variasjon i vannføring i Fagerdalselva gjennom året. Gjennomføring av tiltaket vil føre til redusert vannføring i elva på berørt strekning. Lav vannføring i gyteperioden kan føre til at gytefisken kan ha problemer med å vandre opp, eller problemer med å utnytte gytegroper, det kan også føre til tørrlegging eller frost i gytegroper¹⁻⁴.

Våtmarksområdet oppstrøms planlagt inntak er lite undersøkt, men det er registrert bla. storlom og det er uvisst hvor stor verdien av dette området og dermed verneinteressen er.

Rødlistearten ål (EN) er registrert i Slørdalsvannet og i nedre del av Fagerdalselva⁶. Det er ikke undersøkt om elva eller vannene ovenfor planlagt inntak har en funksjon som leveområde for ål. Ifølge OEDs retningslinjer vil «tiltak som kommer i konflikt med arter som er kritisk truet (CR) eller sterkt truet (EN), eller naturtyper Norge har et internasjonalt ansvar for, eller vil vanskeliggjøre nasjonal oppfyllelse av internasjonale avtaler kan ikke påberegne å få konsesjon»⁵. På bakgrunn av dette mener Orkland kommune at det ikke bare kan antas at vassdraget ikke er viktig for ål uten grundigere undersøkelser.

Friluftsliv

Området er vurdert som lokalt viktig. Det er gjennom kartlegging av friluftsområder i Snillfjord i 2014 registrert en viktig badeplass ved Melvatnet, og et viktig leke og rekreasjonsområde med en fjellvegg perfekt for teknisk klatring sørvest for Melvatnet. Resten av området er registrert som et utfartsområde som brukes til turgåing, fiske, bærplukking osv. Det vises også i denne kartleggingen til at det er flott utsikt langs kanten av Krokstadfjellet med «opplevelser av villmark».

Bygging av kraftverk vil kunne forringe dagens opplevelse av et relativt uberørt område. Orkland kommune kan ikke se at det er gjort tilstrekkelige vurderinger knyttet til konsekvenser for friluftslivet.

Konklusjon

Orkland kommune mener at kunnskapsgrunnlaget fortsatt er for svakt, og etterlyser først og fremst at det stilles krav om vannøkologiske undersøkelser i Fagerdalselva. Dette er viktig både for at vannforekomsten skal kunne gis en korrekt klassifisering etter vannforskriften, og for å ha gode data på vassdragets faktiske tilstand før utbygging. Det bør stilles krav om både bunndyrundersøkelser, el-fiske og fysisk-kjemiske støtteparametere beskrevet i klassifiseringsveilederen for vannforskriften (2018).

KILDER

1 [Uheldig tørrlegging av gyteplasser i Otra - Issuu](#)

2 [Microsoft Word - Uni Miljø Tiltakshåndbok_2018_11_compr.docx \(miljodirektoratet.no\)](#)

3 [544.pdf](#)

4 [621.pdf](#) s 5

5 [Notat \(regjeringen.no\)](#)

6 Johnsen, G.H., Tveranger, B. & Kålås, S. 2008. Dokumentasjonsvedlegg til søknad om konsesjon for uttak av vann ved Marine Harvest Norway AS Avd. Slørdal (reg. nr. ST/Si 0004).
Konsekvensutredning for fisk og elvemusling. – Rådgivende Biologer AS. Rapport 1123. 35 s.